

SÜG-Press

8. mai 2018

leht asub aadressil www.syg.edu.ee

Number 574

KOLMAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

- K 09.05 16.00 Uurimistööde esitamise tähtaeg
16.00 Direktori vastuvõtt õpilastele
- N 10.05 19.00 Kooli kevadkontsert.
Vastuvõtt õpetajatele ja lapsevanematele
MK Koolinoorte kergejõustiku MV B, C Kuussaares
- R 11.05 16.00 Kingu maja Kevadgala
Geograafia olümpiaadi lõppvoor
- L 12.05 Geograafia olümpiaadi lõppvoor
- P 13.05
- E 14.05 13.00 Direktsiooni koosolek
14.00 KEAT 6.a, 6.b, 6.e
18.30 Hoolekogu
- T 15.05
- K 16.05 14.00 Juhtkonna koosolek
15.30 Tehnikanõukoja kooslek
15.50 Võõrkeelte ainekomisjoni koosolek
VAB EKSL I liiga kergejõustik Rakveres
- N 17.05 09.00 Loovtööde kaitsmine
- R 18.05 09.00 Malevõistlused
14.30 Ujumise MV 5. - 6. klass
16.00 Ujumise MV 10.-12.klass
Bioloogiaolümpiaadi lõppvoor (põhikool)
- L 19.05 09.00 Malevõistlused
Bioloogiaolümpiaadi lõppvoor (põhikool)
12.00 Sten Roosi nim muinasjutuvõistluse pidulik vastuvõtt Tallinna raekojas
12.30 Kevadümin 2018
- P 20.05 09.00 Malevõistlused
Erasmus + väljasõit Saksamaale
20 - 26. mai

PEDAGOOGILISED KÕNELUSED

- K 09.05 Mia Rand. KiVa kogemuspäev Saaremaal
- N 10.05 Direktsiooni info
- R 11.05 Madli Mikli. Mõtteid eripedagoogide liidu üldkogust

- E 14.05 Viljar Aro
- T 15.05 Marit Kikas, Linda Kuuseok.
Nuputa finaalis
- K 16.05 Merike Kuldsaar. Geograafia olümpiaadist
- N 17.05 Direktsiooni info
- R 18.05 Marek Schapel. Mõtteid valla arengukavast

TÄNU TEGIJALE!

Kersti Truverk, Ruta Kelt, Gunnar Usin, Jaan Truu — I klasside malevõistluse läbiviimise eest.

VIGADE PARANDUS

Juhtus kahetsusväärne eksitus teaduslahingud kokkuvõtete tegemisel. III koha võitis SÜGi võistkond NOTIKAD. Palju õnne!
Täna lapsi tähelepanelikkuse eest!

Ruta Kelt

TOOMAS HENDRIK ILVESE ÜTLEMISI

Sellise pealkirjaga raamat sattus kätte kolleegi kingitusena, kuigi sisu on kokku pandud juba paar aastat tagasi. Soovitan lugeda ja kaasa mõelda — ehk muutub presidentki lähedasemaks.

Allolevas pakun kimbukese tema mõtteid:

Mul ei ole lemmikbändi, mul on erinevad tujud!

... kuidas inimesi Eestis hoida? See on hea ja kättesaadav haridus, mitte madalad maksud; kvaliteetne, mitte parteistatud tervishoid; avatud, mitte politiseeritud ühiskond; salliv, mitte räige debatt oluliste küsimuste üle; turvalised ja jõukad külad, mitte jõukate turvakülad; kompetentsusest, mitte irrelevantsetest teguritest lähtuv personalipoliitika; valikuvabadus, mitte piirangud.

Lugedes värskemaid rahvastikustatistikat, siis lahkub iga päev hulk inimesi maalt ja asub elama linnas. Inimesed liiguvad nagu liblikad valguse ja soojuste poole. Peame endalt küsima, kas oleme riigina ja kodanikena teinud kõik, et seda soojust ja valgust mööda Eestit laiali viia?

Ma väga tahaksin, et inimesed tuleksid vabariigi aastapäeva vastuvõtule rahvaröivastes. Frakid on igal pool maailmas ühesugused, kuid rahvaröivad mitte.

Kui teisitõmõtlejad vaikivad — sest kergem on olla vait, kui mõelda ja selle eest peksta saada -, siis ei sünni midagi paremat. Sünnib vaid keskpärasus, ja sealt edasi juba mitte midagi.

Sallivus, viisakus ja sõbralikkus ei sõlta rahvaarvust. See kallis vara on meil täitsa tasuta käes.

Kümne vaese valla liitmine ei anna ühte rikkast. Kui jõukuse loomine oleks nõnda lihtne, oleks see ammu tehtud. Mitte ainult meil, vaid ka Soomes ja Prantsusmaal.

Tegelikult pole koolis üldse kõige olulisem mitte vastamine. Isegi mitte õigesti vastamine. Kõige olulisem on küsimine, sest siis saab teada, mida teada tahaks saada. Uudishimu on hea hariduse eeldus ja alus.

Just emad kannavad endas seda kultuuri alust, mis eelneb haridusele, kuid milleta haridust olla ei saa. Ema keel annab helistiku, milles inimese hing hakkab mängima oma elu lugu.

Meie rahvusromaan on „Tõde ja õigus“, mitte „Kadedus ja kahjurõõm“.

Viljar Aro, koolijuht

DIREKTORI VASTUVÕTT

Õpilaste vastuvõtt 9. mail 2018

2.a

Kerton Lokna, Elisabeth Villsaar, Eudora Kask, Lisette Steinberg

2.b

Jesse Esna, Tristan Koppel, Aleksandra Ruttu, Johanna Altmets, Hugo Sarapuu

3.b

Mattias Kobin, Siim Vatsfeldt, Ragnar Õige, Raimond Väher, Carlos Püüding, Grete Paju,

Anastasia Väin, Luise Ling, Britta Truu, Liisa Nõmm, Elizabeth Kelder, Kert Käsper, Lisandra Parbus, Tomek Vasemägi

4.a

Mart Pääsukene

4.b

Illimar Kirss, Sten Erik Mägi, Karmo Nuut, Egon Laak, Kaur Vesberg, Helena Tamleht, Kristin Kasela, Grete Eliis Gutman, Hanna Loore Vallik, Saskia Natalia Kukua Roberts, Iris Tinno, Ron Sebastian Pääsuke, Liset Isabel Karu, Kristiin Pulk

5.a

Martin Kirst

5.b

Carmen Järvalt, Jaagup Rang, Kaarel Käesel, Loona-Maria Blank, Rasmus Tristan Vahenurm, Merili Haak, Richard Keerd, Katariina Väher, Kristin Poopuu

6.a

Kennet Puiestee, Liisa Viljaste, Lisete Vahu, Raul Joaquin Seppel, Rickie Magnus Jojo Roberts, Triinu-Liis Toom, Kristina Sõster, Susanna Õun, Arabella Soolind

6.b

Jan Erich Sarapuu, Karmen Viilup, Kirke Viik, Artur Kuning, Martin Truverk

7.a

Albert Johann Lepik, Brigitte Hollo, Laur Palijsen

7.b

Artur Medri, Jürgen Liiv, Kariina Kasjanenko, Katrin Lindmäe, Marie Eike Rebane, Merit Matt, Sten Normet Noor, Annabel Raun, Ermo Nõmm, Katriin Aksalu, Karmen Ehanurm, Iivika Silenok, Kirke Medri

8.a

Annaliisa Lepik, Carl-Juhan Meri, Martin Vesberg, Mihkel Keso, Kert Tartes

8.b

Cathrin Benita Poopuu, Otto Tuuling, Voldemar Kirss, Risto Vill, Maris Alas, Raul Koppel, Ekke Jaak Valge

9.a

Torm Vatsfeld, Luise Vevers, Paul Antsaar, Artur Johanson, Gregor Kelder, Kaarel Vokk, Berit Porss, Kristel Soe

9.b

Kalev Kaasik, Mariliis Albert, Sander Teras, Vootele Mets, Andre Koppel, Andres Sui, Karmen-Kelsi Kruut, Triinu Eliise Põld, Karola Soe, Margit Valge

10.a

Hanna Täht, Liisa Õunpuu, Elo Rosenfeld, Hannabel Noor, Kadri Tamleht, Lisanna-Lee Leiman, Aleksandra Männik

10.b

Roosmarii Sarapuu, Carmen Electra Pirn, Viivika Vassar, Hell Kärner

10.c

Feridee Sevostjanov, Gendra Allikmaa, Huberta Karma, Joosep Leemet, Karl Lember, Markus Kivi, Marleen Vahu, Oliver Paljak, Uku Pärtel Rand, Sarah-Lisee Lai paik, Anu Kull, Kätriin Käsper, Eliis Raaper, Inge Sillaste

11a

Liis Keel, Agathe Kriska, Liispet Viira

11b

Sander Suurna, Katrin Kurvits, Kaisa Raaper, Ly Michelson

11.c

Anna-Maria Süld, Artur Fredrik Alpstal, Diana Alt, Jutta Loviisa Juht, Karl Hendrik Tamkivi, Kristiina Veskimeister, Petrik Saks, Sander Õispuu, Triinu Jakson, Elo Nõmm, Jass Saarkoppel, Mihkel Lõuk, Mihkel Rasu, Garel Muul, Taavi Nõmm, Karl-Alder Kuivjõgi, Viljar Altermann, Lisette Nau, Annika Luhaäär, Ida Johanna Loel, Emma Siigur, Mihkel Ait, Jürgen Truu

12a

Karl Kustav Kuning, Mart Truu

12.b

Brita Laht, Emilia Rozenkron, Mari Tiitson, Airike Kapp, Johannes Treiel, Iiv Aavik, Harles Herman Ojasaar, Reio Pihlak, Karl Kadak

12.c

Karel Äär, Karl Viik, Kaupo Humal, Peeter Benjamin Anvelt, Rasmus Lepik, Silver Spitsõn, Kristo Püüding, Paul-Mark Pihl, Karen Saksakulm, Rauno Põlluäär, Pille Ülem

Kevadkontserdile ja hilisemale direktori vastuvõtule 10. mail on palutud KÕIK õpetajad!

Diana Õun

PÕHIKOOLI MÄLUMÄNG

Põhikooli mälumäng on selleks õppeaastaks lõppenud. Kokku kohtuti neljas voorus.

Lõpptulemus sai selline:

5.a — 49 punkti
5.b — 6 punkti
6.a — 42,5 punkti
6.b — 42,5 punkti
7.a — 22 punkti
7.b — 57 punkti
8.a — 65 punkti
8.b — 51 punkti
9.a — 59 punkti
9.b — 64,5 punkti

Palju õnne võitjatele, suur aitäh kõikidele mälumänguritele ja kohtumiseni uuel õppeaastal!

Diana Õun

„TEEME ÄRA!“ TALGUD SÕRVE LINNUJAMAS

Väike grupp loodusarmastajatest töötajaid osales 30. aprillil Sõrve Linnujamas heakorralgutel. Vaatamata vaheajale kogunes kokku 23 talgulist.

Meie peamiseks ülesandeks oli talvel mahakukkunud okste ja sügiseste lehtede koristamine, kuid oli muidki töid: survepesuriga pesti puhtaks mitmed ajaloolised ja militaarsed vaatamisväärsused, pügati okaspuid, niideti muru, paigaldati parkimisplatsi teeviit paremasse kohta.

Üheks raskemaks ja täpset silma nõudvaks tööks oli sirgete teeääriskivide paigaldamine. Kõik kokkukogutud lehed ja oksad sai ära põletatud, tekkinud kõrge tuhahunniku järgi oli näha, kui palju oli tööd tehtud.

Kuna lõkke tegemisel tuleb alati olla väga ettevaatlik, siis katsetasime, kuidas tegutseda tulekustutiga. Seda õpetas meile Sõrve loodusvaatleja Mati Martinson.

Lõunapausi ajal saime kehakinnitust heast hernesupist, mille oli valmis keetnud Anne Teigamägi.

Lisaks töötgemisele saime palju teada ka Sõrve ajaloost, vaatasime militaarmuuseumi vaatamisväärsusi jne. Ka seda tutvustust tegi meile Mati Martinson. Soovijad jõudsid käia ka sääre kaugemas tipus.

Kuna Sõrve Linnujaam on kujunenud meie kooli praktikabaasiks, siis seetõttu oleme juba aastaid seal käinud heakorralgutel.

Päeva lõpuks olime üsna väsinud, kuid heameel oli tehtud tööst.

Inge Vahter, üks talgulistest

Saarlased Õpilaste Teadusfestivalil

12. - 13. aprillil toimus Tartus Õpilaste Teadusfestival, kuhu meie koolist kutsuti oma uurimistööd kaitsma 8 õpilast. Kokku saadeti Saaremaalt konkursile 13 tööd ja üheksa osalejaga oli meie kool konkursil nelja suurema osalejaarvuga kooli seas.

Tulemused:

Karl Hendrik Tamkivi 11.c klass: “Nahkhiirte poegimiskoloonia hoone valiku sõltuvus ümbritsevast maastikukompleksist Lääne-Saaremaal”. Gümnaasiumiastme I preemia.

Emilia Rozenkron 12.b klass: “Kärjeleediku (Achroia grisella) ja vahaleediku (Galleria mellonella) kasvatamisest ja polüetüleeni lagundamise võimest”. Gümnaasiumiastme III preemia.

Karl Hendrik ja Emilia sõidavad Dublinisse Eestit esindama Euroopa noorte teadlaste festivalil.

Torm Vatsfeld 9.a klass: “Kuressaare jahisadama faarvaatri vallide ja Laiamadala linnustik ja selle muutused aastatel 2000–2017”. Põhikooliastme III preemia.

Mõlemas vanusegrupis jagus üsna palju eripreemiaid ka saarlastele:

Emilia Rozenkron pälvis oma tööga sotsiaalministeeriumi eriauhinna, teaduste akadeemia eriauhinna ja Eesti maalikooli eriauhinna.

Karl Hendrik Tamkivile kuulus Eesti Looduse eriauhind.

Rauno Põlluäär 12.c klassist sai sotsiaalministeeriumi eriauhinna tööga “Klippel-Treñaunay-Weberi sündroom – osake minu elust” eest.

Kennet Puiestee 6.a klass sai tööga “Brahhiopoodid – kivistised Saaremaa rannikul” TÜ teaduskooli eriauhinna, portaali Eesti Geoloog eriauhinna ja Eesti loodusmuuseumi eriauhinna.

Kalev Kaasik 9.b klass sai tööga “Suitsu- ja räästapääsukeste loendusest Saaremaal Pihla vallas aastatel 1995 ja 2017” Tallinna Loomaiaa eripreemia.

Eesti teadusagentuuri poolt väljapandud osalemise International Wildlife Research Week'il 2018 Šveitsis võitis Karl Jakob Toplaan (Kuressaare Gümnaasium) tööga "Sarvikpütt (Podiceps auritus): bioloogia, levik ja arvukus Saaremaal".

Veel osalesid Teadusfestivalil Ene-Liis Orb 12.a klassist, kelle uurimistöe teemaks oli „Kudjape metaanilagunduskattega prügila taimestiku kuivaine, fosfori ja lämmastiku kontsentratsioon“ ja Aste Põhikooli noormehed Sass Kesküla ja Kaspar Kruusmägi uurimistööga „Hariliku muguljuure (Herminium monorchis) ja kärbesöie (Ophrys insectifera) levik ning arvukus Kuressaares Tuule tänava mereäärsel rohealal 2017. aasta suvel“. Kuigi nemad seekord preemiasaajate hulka ei jõudnud, olid nad juba Teadusfestivalile kutsututena võitjate hulgas, sest umbes poolsada uurimistööd seekord edasi ei kutsutud.

Teadusfestival toimus Eesti Rahva Muuseumis, kuhu meie õpilased ja enamus juhendajatest polnud varem jõudnud. Saime külastada püsinäitusi ja loomulikult oli väga meeldiv tutvuda ka teiste õpilaste uurimistöödega.

Suur-suur aitäh õpetaja Indrek Peilile, kes meie stendid kujundas.

Inge Vahter, üks juhendajatest

SÜG-i I klasside õpilaste maleturniir

Kolmapäeval, 2.05 kell 14.00-15.00 toimus meie kooli 1. klasside maletajate maleturniir. Osalejaid oli kokku 18, neist poisse oli 12 ja tüdrukuid 6.

Poiste arvestuses olid paremad:

1. koht- Kristofer Saar 1.b klassist
2. koht- Oliver Viljus 1.b klassist
3. koht- Uku Vesberg 1.a klassist

Tüdrukute arvestuses olid paremad:

1. koht- Lee tamm 1.b klassist
  2. koht- Säde Lee Jürisson 1.a klassist
  3. koht- Annabel Ansel 1.d klassist
- Kohtunikud olid Jaan Truu, Gunnar Usin, Kersti Truverk ja Ruta Kelt

Kersti Truverk

1.D KLASSIÕHTU

03.05 kogunesid 1.d klassi õpilased oma klassi, et pidada koos üks tore klassiõhtu.

Stiiliks valisime erinevad mütsid, riietus oli enda valida.

Kell 16.00 olid lauad lookas ja lapsed õhinas, mis hakkab toimuma, sest kohal olid ka suuremate klasside tüdrukud.

Just need 4 tüdrukut (Kristiin Nelis ja Lisette Õispuu 6.b klassist ja Rebecca Reial ning Iivika Silenok 7.b klassist) olid need tublid, kes korraldasid lastele mängu ja tegevusi kaheks tunniks.

Esimene mäng oli "Silmade pilgutamine", söögipaus, muusika saatel "Toolide mäng", viktoriin ja "Pikk nina". Viimane mäng oli laste jaoks esmakordne kogemus, aga lõpuks saime ka selle toreda mängu selgeks.

Suured tänud tegijatele, lastele ja vanematele!

OLI VÄGA TORE ÕHTU, LAPSED OLID RÕÕMSAD JA SUUR ÜHINE KALLISTUS NÄITAS, ET KÕIK OLID VÄGA RAHUL!

1.d klassijuhataja **Marika Mets**

NUHKUR NAHISTAB

Siinses rubriigis anname teile lahendada ühe ülesande. Kes esimesena toimetab õige vastuse õp Merle Prii kätte (merle.prii@syg.edu.ee), siis teda ootab pisikene üllatus!

1. Mis on meie kodumaa pealinn?

2. Kus käisid tänavuaastased üheksandikud oma lõpureisil?
3. Mis riigi pealinn on Taškent?
4. Kes on pildil?

KAOTATUD PARADIIS Lugu Jumalannadest. Osa 3

Tunni aja pärast seisis Doroty vannitoas ja pesi hambaid. Ta vaatas peeglist oma halle säravaid silmi ja mõtles endast.

„Doroty Sooäär,“ rääkis neiu mõttes. „Väga inetu, okei tegelt ma olen täiega kena. Ei ole! Issand jumal ma olen koledaim asi maailmas! Tegelt kena, aga ei, nii kole! Aga jahh ma olen rahul endaga. Igatahes vahel väga inetu, vahel väga ilus tüdruk. Mul on pikad pruunid lokkis juuksed. Mu silmavärv on väga eriline, nimelt see on hall, mis särab valguse käes. Pikkus on 166 cm. Ma elan isaga. Ema igatsen täiega. Ma ei mäleta temast midagi, aga igatsus on ikka. Sõpru pole. Huvialad puuduvad, sest ma olen nii mõttetu inimene ja ei oska mitte midagi teha.“

„Doty!“ hüüdis isa koridorist. „Kaua sul läheb?“

„Kohe tulen!“ hüüdis Doroty hambapastat täis suuga.

„Ma lähen autosse!“

„Mine!“

*

„See ei olnud hea mõte,“ ütles õpetaja Travnall.

„Ma tean,“ vastas direktress Palnal pikalt aknast välja vaadates.

„Doroty Sooäär on kõige lihtlasem ülbik, tulevane joodik ja prükkar!“ seletas Travnall Doroty andmekausta uurides.

„Või nii,“ imestas direktress pilku aknalt tõstmata.

„Ma ei saa aru, miks sa sellise enda kooli vastu võtad?“ küsis Travnall vihasealt. „Ta on järgmine tibi, kes kannab paksu meiki ning kiusab

nooremaid! Kas sa ei ole kuulnud mida temast räägitakse?“

„Ma ei märganudki, et midagi sellist seal kirjas on,“ pomises direktress.

„No jaa, aga kui inimene saab kahtesid, siis ei saa temast midagi muud oodata. Ta tahtiski lihtsalt istuma jääda ja tal on oma tulevikust ükskõik,“ seletas Travnall tähtsalt.

„Jaa, aga me anname talle võimaluse,“ Palnal sai napilt oma lause lõpetada, kui uks käis.

Direktress ja õpetaja Travnall pöörasid end ja sisse astus hobusesabaga imeliste lokkis juuste ja säravate hallide silmadega tüdruk. Tal ei olnud paksu meiki, tegelikult polnud tal üldse meiki. Polnud ka tibilikku riietust ega ülbet naeratust, mida võis oodata igalt inimeselt, kellel on kõik kahed, kellest räägitakse linna peal kuulujutte, ning kes pööras tülli õpetajatega ja kooli suurimate kiusajatega.

„Kas midagi on juhtunud?“ küsis õpetaja Travnall, kes ilmselt ei mõistnud, et see imeilus tüdruk on Doroty.

„Noh, ütleme nii, et ma tulin uue õpilasena. Doroty Sooäär!“ Doroty sirutas käe direktress Palnali poole, kes võttis selle rõõmsalt vastu ja raputas.

„Mul on väga hea meel, Doroty,“ rääkis Palnal pehmelts naeratahes. „Ma loodan, et sul tuleb siin koolis ilus aasta.“

„Sama siin,“ valetas Doroty ning sirutas käe Travnalli poole, kes oli ikka veel šokeeritud sellest, et tema arvamus ei olnud õige. Doroty naeratas talle, lausa muigas.

Ta teadis, et mitte keegi ei usu, et tal on kõik kahed, et ta suudab minna tülli terve kooliga. Kõik arvasid, et Doroty on tubli tuupur, kes õpib viitele. MÕTTETU. Doroty oli küll unistusi, kelleks ta tahab saada, aga see on lihtsalt mõtetu tuupida pähe nõmedaid reegleid ja kõike muud, mida pole eluks vaja.

„Võta istet Doroty,“ ütles direktress Palnal ning neiu istus toolile.

Palnal võttis Travnalli käest neiu kausta ning jäi siis tüdrukut vaatama.

„Sa oled kuidagi tuttav,“ rääkis direktress Palnal tüdrukut travalt uurides.

„Veider on see, et seda ütlevad paljud,“ vastas Doroty. „Ma arvan, et mul on lihtsalt selline nägu, mis meenutab paljusid.“

„Võimalik,“ nõustus siis direktress ning hakkas sahtlitest midagi otsima.

Hedvig Saaretal, 9.A

